

ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

เรื่อง มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพการดูแลผู้สูงอายุ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน จึงกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพการดูแลผู้สูงอายุ โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้ สาขาอาชีพการดูแลผู้สูงอายุ (Older person caregiver) หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุ และครอบครัว ในการดูแลผู้สูงอายุให้ดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย และมีคุณธรรม เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความสุข ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ข้อ ๒ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพการดูแลผู้สูงอายุ แบ่งออกเป็น ๑ ระดับ

๒.๑ ระดับ ๑ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณธรรม ในการทำหน้าที่ช่วยเหลือครอบครัวผู้สูงอายุ ดูแลรับผิดชอบผู้สูงอายุได้อย่างถูกต้อง และปลอดภัย เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี ที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ข้อ ๓ ข้อกำหนดทางวิชาการที่ใช้เป็นเกณฑ์วัด ความรู้ ความสามารถและทัศนคติ ในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพในสาขาอาชีพการดูแลผู้สูงอายุ ให้เป็นดังนี้

มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๑ ได้แก่

๓.๑ ความรู้ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ ความรู้ทั่วไป

(๑) ขอบเขตการทำงาน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และจริยธรรมของผู้ดูแล

(ก) สัญญาจ้างงาน กฎหมายแรงงาน และพระราชบัญญัติ

การประกอบโรคศิลปะ

(ข) พินัยกรรม มรดก ผู้รับบาล

(ค) ขอบเขต ความรับผิดชอบ จริยธรรม

(ง) การละเมิดสิทธิ และการกระทำทารุณกรรม

(๒) สภาพแวดล้อม และความปลอดภัยในที่พักอาศัย

(ก) การป้องกันอุบัติเหตุ การจัดวางสิ่งของ และเครื่องใช้

(ข) แสงสว่าง และการถ่ายเทอากาศ

(ค) การจัดสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่ สะอาด น่าสนใจและป้องกันการคิดเชื้อ (รวมถึงการใช้น้ำยาฆ่าเชื้ออย่างเหมาะสม)

(๓) ยา

การเก็บรักษา และตรวจสอบวันหมดอายุ

๓.๑.๒ ความรู้เฉพาะอาชีพ

(๑) ความต้องการของผู้สูงอายุ และการดูแลอย่างรอบด้าน

(ก) ด้านร่างกายและปัญหาสุขภาพที่พบบ่อย

(ข) ด้านจิตวิทยาสำหรับผู้สูงอายุ และพฤติกรรม

ซึ่งประกอบด้วยความจำ การประมวลข้อมูล เหตุผล พฤติกรรมและอารมณ์

(ค) การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม

(๒) โภชนาการ

(ก) อาหารและน้ำสำหรับผู้สูงอายุ

(๑) ชนิด ประเภท ลักษณะ

(๒) ปริมาณในแต่ละมื้อ จำนวนมือ

(ข) การจัดเตรียม และประกอบอาหารเพื่อคุณค่า

ของสารอาหาร

(๑) การจัดเตรียมอาหารเฉพาะโรคที่พบบ่อย

(๒) การประกอบอาหารป็นสำหรับให้ทางสาย

สวนกระเพาะอาหาร

(๓) การประกอบอาหารสำเร็จทางการแพทย์

(ค) การเก็บถนอมอาหาร

(๑) อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บถนอมอาหาร

(๒) วิธีเก็บถนอมอาหาร

(๓) วิธีสังเกตอาหารที่เสื่อมคุณภาพ หรือ

บูดเสีย

และเครื่องสัปดาห์

- (๓) การใช้งานและการดูแลรักษาอุปกรณ์
- (ก) เครื่องช่วยเดิน รถเข็น
- (ข) เบาะลม เตียงนอนไขปรับระดับ
- (ค) อุปกรณ์ให้ออกซิเจนที่บ้าน ทั้งแบบบรรจุถัง

อาหาร

- (ง) อุปกรณ์ดูดเสมหะ
- (จ) อุปกรณ์วัดไข้ ความดันโลหิต
- (ฉ) อุปกรณ์สำหรับให้อาหารทางสายสวนกระเพาะ

ฉุกเฉิน

- (๔) วิธีขอความช่วยเหลือ ในกรณีผู้สูงอายุเจ็บป่วย

สำหรับผู้สูงอายุ (ช่วยตัวเองได้ ช่วยตัวเองไม่ได้)

- (ก) เมื่อใดที่ควรขอความช่วยเหลือ
- (ข) วิธีติดต่อญาติ และสถานพยาบาลใกล้เคียง
- (ค) การรายงานอาการผิดปกติเบื้องต้น
- (๕) การจัดกิจกรรมนันทนาการ และการออกกำลังกาย

และผู้อื่น

- (ก) การฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกาย
- (ข) การฟื้นฟูสมรรถภาพจิตใจ
- (๖) การดูแลผู้สูงอายุที่มีปัญหาทางสมองและจิตใจ
- (ก) การป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้สูงอายุ

(๑) ภายในบ้าน

(๒) ภายนอกบ้าน

- (ข) การปฏิบัติเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่มีปัญหาพฤติกรรม
- (๑) ออกเดิน โดยไร้จุดหมาย วุ่นวายทั้งวัน
- (๒) ถ้ามขี้ ๆ ทำกิจกรรมซ้ำ ๆ
- (ก) ไม่นอนในเวลากลางคืน

- (ข) ซ่อนสิ่งของไว้ตามที่ต่าง ๆ
- (ค) พฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสม
- (ง) ข่มขู่ ทำร้ายผู้ดูแล
- (ค) การปฏิบัติเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่มีปัญหาทางอารมณ์
 - (๑) ไม่สนใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม
 - (๒) วิตกกังวล ซึมเศร้า
 - (๓) ระวัง ประสาทหลอน

ดังต่อไปนี้

๓.๒ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงาน

๓.๒.๑ ความรู้ทั่วไป

ของร่างกาย

- (๑) การดูแลความสะอาด และอนามัยสิ่งแวดล้อม
 - (ก) การอาบน้ำ สระผม และดูแลความสะอาดส่วนต่าง ๆ
 - (ข) การเช็ดตัวบนเตียง
 - (ค) การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์รักษาผิวหนัง
 - (ง) การทำความสะอาดช่องปาก ฟัน หู ตา และจมูก
 - (จ) แต่งตัว และสวมเสื้อผ้า
 - (ฉ) การปูเตียง จัดเครื่องนอน
 - (ช) การจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ
- (๒) การปฐมพยาบาล
 - (ก) การเช็ดตัวลดไข้ (Tepid sponge)
 - (ข) การวัดปรอท วัดความดันโลหิต นับชีพจร นับอัตราการหายใจ

๓.๒.๒ ความรู้เฉพาะอาชีพ

- (๑) การให้อาหาร น้ำ ตามคำสั่งแพทย์และพยาบาล
 - (ก) การป้อนทางปากในผู้ป่วยที่กลืนลำบาก หรือกึ่งไม่รู้สึกรับรู้ตัว
 - (ข) การให้อาหารทางสายสวนกระเพาะอาหาร
 - (ค) แนวทางการปฏิบัติเมื่อเกิดอาการสำลัก

(๒) การข้บถ่าย

(ก) ช่วช่วยเหลือผู้สูงอายุในการป้สสาวะ และอุจจาระ

(ข) การชำระร่างกายหลังข้บถ่าย

(๓) การเคลื่อนไหว และเคลื่อนย้ายผู้สูงอายุ (การพลิกตัวบนเตียง ลูกนั่ง ลูกยืน ลูกเดิน พยุงเดิน และการใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือ)

(ก) ผู้สูงอายุที่สามารถเคลื่อนไหวเองได้

(ข) ผู้สูงอายุที่เคลื่อนไหวเองไม่ได้ (ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้)

(๔) ยา

(ก) การดูแลรักษาที่เสีย หรือเสื่อมสภาพ

(ข) การจัดเตรียมยา การให้ยาผู้สูงอายุตามคำสั่งแพทย์

(๑) ทางปาก ทางสายสวนกระเพาะอาหาร

(๒) เหน็บ สวนยาระบายทางทวารหนัก

(๓) ฉีดยาเบาหวาน

(๔) ป้าย ทา

(๕) ยาหยอดหู และตา

๓.๓ ทักษะคติ ประกอบด้วย การปฏิบัติงาน การตรงต่อเวลา การรักษาวินัย มีความซื่อสัตย์ และประหยัด

(๑) การสื่อความหมายที่สุภาพอ่อนโยน และมีประสิทธิภาพ

(๒) การปฏิบัติต่อผู้สูงอายุอย่างเอื้ออาทร และเห็นอกเห็นใจ

(๓) การสร้างความสัมพันธ์ และการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓

สมชาย ชุ่มรัตน์

ปลัดกระทรวงแรงงาน

ประธานกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน